

FAGSKOLEN BHA AS
Lørenveien 37
0585 OSLO

Saksbehandler: Lars Oscar Strand

Vår ref: 25/01103-5
Vår dato: 06.01.2026
Deres ref:
Deres dato:

Vedtak om overtredelsesgebyr

NOKUT fører tilsyn med private fagskoler med hjemmel i fagskoleloven kapittel 6, og delegert myndighet fra Kunnskapsdepartementet. Dersom det avdekkes brudd på regelverket, kan NOKUT ilegge private fagskoler overtredelsesgebyr, jf. fagskoleloven § 37.

NOKUTs vedtak

Med hjemmel i fagskoleloven § 37, jf. fagskoleloven § 29 femte ledd, fatter NOKUT følgende vedtak:

Fagskolen BHA AS plikter å betale et overtredelsesgebyr på 210 000 kroner for brudd på utdelingsbegrensningen som følger av fagskoleloven § 29 femte ledd.

Frist for innbetaling er fire uker fra vedtaksdato. Kravet skal betales til konto 8276.01.02373 og merkes med saksnummer 25/01103.

Vi opplyser at et endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. fagskoleloven § 37 andre ledd.

Sakens bakgrunn

I årsregnskapene levert til Brønnøysundregistrene for regnskapsårene 2022, 2023 og 2024, fremgår det at det ble avgitt konsernbidrag til toppselskapet i konsernet – Beauty Eiendom AS.

Fra årsregnskapene levert til Brønnøysundregistrene fremkommer også størrelsen på konsernbidragene. I 2024 ble det avgitt konsernbidrag på 1 311 896 kroner før skatteberegning. I 2023 ble det avgitt 532 929 kroner i konsernbidrag før skatteberegning, og i 2022 ble det avgitt 2 074 173 kroner i konsernbidrag før skatteberegning. For øvrig hadde fagskolen tapt egenkapital i 2021 og 2020, i henhold til årsregnskapene for disse to regnskapsårene.

Basert på årsregnskapet for 2024, hvor konsernbidraget er avsatt i balansen, viser våre beregninger at utdelingen har medført at institusjonen hadde en egenkapitalgrad (egenkapital/eiendeler) på 1,6 prosent. I 2023 medførte utdelingen at egenkapitalgraden ble 2,5 prosent og 0,4 prosent i 2022.

Konsernbidragene for 2024, 2023 og 2022, som medførte at egenkapitalen i de aktuelle årene ble lavere enn 20 prosent av eiendelene, er i strid med utdelingsbegrensningen i fagskoleloven § 29 femte ledd.

NOKUT varslet illeggelse av overtredelsesgebyr i forhåndsvarsel av 30. september 2025, senere ettersendt 24. oktober. Vi mottok fagskolens uttalelse (datert 11. november) til forhåndsvarselet 13. november 2025.

I uttalelsen av 11. november 2025 ble det opplyst at dere ikke har hatt tilstrekkelig kunnskap om regelverket knyttet til egenkapital og konsernbidrag, og at bruddet på regelverket skyldtes uvitenhet om regelverket, ikke økonomisk vinning eller bevisst overtredelse. Videre opplyste dere at bakgrunnen for konsernbidragene utelukkende har vært skattemessig tilpasning innenfor konsernets rammer, med sikte på å utnytte skatteposisjoner og redusere betalbar skatt i konsernet, innenfor lovens rammer.

Dere uttalte at disponeringene ville vært gjort annerledes dersom dere hadde vært klar over utdelingsbegrensningen i fagskoleloven, og at konsernbidragene enkelt kunne ha blitt utlignet med tilbakeføring fra morselskapet uten skattemessig virkning, slik at egenkapitalen hadde vært i samsvar med lovens krav.

Videre anfører dere for at konsernbidragene ikke belastet driftskostnadene, hvilket er årsaken til at årsregnskapene viste overskudd. Dere opplyser at dersom konsernets felles driftskostnader hadde vært fordelt korrekt, ville regnskapet ikke vist overskudd. Dere understreket at midlene ikke er tatt fra studentrelaterte aktiviteter, og at kvaliteten på utdanningen ikke har vært truet.

For øvrig redegjorde dere for tiltak dere har iverksatt for å rette opp forholdene. Dette inkluderer:

- Reversering av konsernbidrag som medfører at konsernbidragene vil bli tilbakeført fra morselskapet i 2025 uten skattemessig konsekvens, slik at egenkapitalen styrkes tilsvarende.
- Etablering av nye interne rutiner og styreinstrukser for å sikre at fremtidige disposisjoner er i samsvar med fagskoleloven og tilhørende forskrifter.
- Opplæring til styret og ledelsen i regelverket for fagskolesektoren.

Til slutt ber dere om at overtredelsesgebyr ikke ilegges basert på følgende momenter:

- Bruddet skyldtes uvitenhet om regelverket, ikke økonomisk vinning eller bevisst overtredelse.
- Fagskolens praksis er endret og kontrollrutiner er styrket, slik at det ikke vil forekomme gjentakelse av regelbruddene.
- Et gebyr vil ha betydelig økonomisk konsekvens for fagskolen og kan påvirke studentenes tilbud, til tross for at de påpekte forholdene nå rettes opp.
- Konsernbidragene har ikke hatt negative konsekvenser for studentene eller kvaliteten på utdanningen.
- Tiltakene sikrer at lovens formål ivaretas fremover.

Avslutningsvis anfører dere at illeggelse av overtredelsesgebyr ikke vil være nødvendig for å oppnå lovens formål, sett i lys av momentene nevnt ovenfor.

Regelverk

Egenbetaling fra studenter skal benyttes til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål, jf. fagskoleloven § 29 tredje ledd. Med akkreditert utdanning/virksomhet menes drift som kan knyttes til fagskolens akkreditering(er) sammenholdt med formålet angitt i fagskoleloven § 1, herunder formålstjenlige tiltak til studentvelferd, jf. forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler – krav til regnskap mv. § 2 andre ledd. Private fagskoler som ikke mottar offentlig tilskudd, kan ikke foreta utdelinger som medfører at

egenkapitalen blir lavere enn 20 prosent av de totale eiendelene, jf. fagskoleloven § 29 femte ledd. Utdeling omfatter enhver overføring av verdier som direkte eller indirekte kommer aksjeeieren til gode.

Det følger av fagskoleloven § 37 at departementet kan ilegge private fagskoler overtredelsesgebyr dersom fagskolen eller noen som opptrer på vegne av fagskolen, forsettlig eller uaktsomt, bryter regler som følger av fagskoleloven. Kunnskapsdepartementet har delegert sanksjonsmyndigheten etter § 37 til NOKUT i supplerende tildelingsbrev av 3. september 2020.

Overtredelsesgebyret skal fastsettes i hvert enkelt tilfelle, men kan ikke overstige 1 500 000 kroner, jf. forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler – krav til regnskap mv. § 10.

Forvaltningsloven § 46 gjelder for bruk av overtredelsesgebyr etter fagskoleloven § 37. Det følger av forvaltningsloven § 46 annet ledd at det ved avgjørelsen av om et foretak skal ilegges administrativ sanksjon, og ved individuell utmåling av sanksjonen, blant annet kan tas hensyn til følgende momenter:

- a. sanksjonens preventive virkning
- b. overtredelsens grovhet, og om noen som handler på vegne av foretaket, har utvist skyld
- c. om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen
- d. om overtredelsen er begått for å fremme foretakets interesser
- e. om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen
- f. om det foreligger gjentakelse
- g. foretakets økonomiske evne
- h. om andre reaksjoner som følge av lovbruddet blir ilagt foretaket eller noen som har handlet på vegne av det, blant annet om noen enkeltperson blir ilagt administrativ sanksjon eller straff
- i. om overenskomst med fremmed stat eller internasjonal organisasjon forutsetter bruk av administrativ foretakssanksjon eller foretaksstraff

I tillegg til de nevnte momentene vil overtredelsens art og virkning for studentene kunne være relevant.

Kravet om forsett eller uaktsomhet i fagskoleloven § 37 første ledd er i samsvar med skyldkravet for administrativ foretaksstraff i forvaltningsloven § 46 første ledd. Uaktsomhet skal forstås som alminnelig (simpel) uaktsomhet. Uaktsomhetskravet kan oppfylles av en (eller flere) enkeltperson(er) som opptrer på vegne av foretaket. Ansvarer kan også oppfylles gjennom summen av flere enkeltpersoners adferd (kumulative feil). Alminnelig uaktsomhet vil kunne konstateres ut fra en vurdering av om det er handlet i strid med kravet til forsvarlig opptreden ut ifra de(n) aktuelle person(ers) forutsetninger.

Vurdering

Utdelingsbegrensningen

NOKUT legger til grunn at de omtalte konsernbidragene i 2024, 2023 og 2022 har funnet sted og var klart i strid med regelen i fagskoleloven § 29 femte ledd, som forbyr utdelinger som medfører at egenkapitalen blir lavere enn 20 prosent av eiendelene. Vi merker oss at det i fagskolens uttalelse anføres at de aktuelle disponeringene (konsernbidragene), herunder fordeling av konsernets driftskostnader, kunne og ville vært gjort annerledes dersom man var kjent med regelen om begrensning av utdelinger i fagskoleloven § 29 femte ledd, men dette blir momenter i vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges samt i en eventuell vurdering av overtredelsesgebyrets utmåling.

Skyldvurderingen

Spørsmålet blir om fagskolen, eller noen som opptrådte på vegne av fagskolen, forsettlig eller uaktsomt foretok de ulovlige utdelingene, jf. fagskoleloven § 37.

Det er på det rene at noen som opptrådte på vegne av fagskolen foretok de ulovlige utdelingene, da det som utgangspunkt er den ordinære generalforsamlingen som etter styrets forslag vedtar de aktuelle utdelingene. Generalforsamlingen og styret utgjør obligatoriske og øverste organ i foretaket, og personene i disse organene opptrer således på vegne av foretaket. Spørsmålet blir om de handlet forsettlig eller uaktsomt da de vedtok og gjennomførte utdelingene.

«Uaktsomhet» etter § 37 skal forstås som alminnelig (simpel) uaktsomhet. Terskelen er at én har opptrådt i strid med det en alminnelig fornuftig og samvittighetsfull person ville gjort i samme situasjon. Etter forarbeidene vil det være aktuelt å oppstille et meget strengt krav til aktsomhet i de tilfellene der det er tale om å sanksjonere brudd på reguleringslovgivning som retter seg mot utøvelsen av næringsvirksomhet, jf. Prop.81 L (2021-2022) s. 29. Det skal dermed lite til for å konstatere uaktsomhet ved brudd på slik regulering. Aktsomhetsnormen for personer i foretakets øverste organ er streng og det forventes kjennskap til aktuell lovgivning, eksempelvis spesiallovgivningen for fagskolesektoren som omhandler utdelinger.

Styret ved en fagskole plikter å sørge for at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler, jf. fagskoleloven § 9 bokstav f. Fagskoleloven § 29 femte ledd er en svært sentral bestemmelse som det må forventes at fagskoler er kjent med og innretter seg etter. Utdelingsbegrensningen gjelder generelt for alle private fagskoler som ikke mottar offentlig tilskudd. NOKUT legger derfor til grunn at en manglende overholdelse av utdelingsbegrensningen i utgangspunktet oppfyller uaktsomhetskravet.

En administrativ foretakssanksjon skal ikke ilegges dersom det foreligger sanksjonsfrihetsgrunner, enten lovfestede eller ulovfestede, jf. Prop. 62 L (2015-2016) pkt. 12.4. Det er vår vurdering at det ikke foreligger noen sanksjonsfrihetsgrunner i denne saken. Det er ingen øvrige, særegne forhold i denne saken som taler for at utdelingen ikke skal anses som ulovlig.

I sin uttalelse har fagskolen anført at disponeringene kunne og ville vært gjort annerledes dersom man ikke var uvitende om regelverket, men dette kan ikke være tilstrekkelig for å anse disponeringene (konsernbidragene) som aktsomme. Regelen om utdelingsbegrensningen for private fagskoler som ikke mottar tilskudd er klar i sin ordlyd og trådte i kraft 1. januar 2018, lenge før de aktuelle disponeringene ble gjennomført. Det fremgår av bestemmelsens forarbeider at den aktuelle reguleringen er ment å være tydelig og forutberegnelig, i tillegg til at den er ment å tilrettelegge for et effektivt tilsyn med virksomheter som ikke mottar tilskudd, jf. Prop.44 L (2016-2017) pkt. 7.5.3.

Ettersom det ikke foreligger relevante unntak som nevnt over, er vår vurdering at styret uaktsomt foretok de ulovlige utdelingene i 2024, 2023 og 2022. NOKUT kan dermed ilegge fagskolen overtredelsesgebyr, jf. fagskoleloven § 37.

Det er opp til NOKUT å vurdere om det skal ilegges overtredelsesgebyr der vilkårene i bestemmelsen er oppfylt. Overtredelsesgebyr kan kun ilegges der dette er forholdsmessig sett opp mot den aktuelle overtredelsen, jf. Prop. 44 L (2016-2017) s. 62. Dette innebærer at reaksjonen, for å oppfylle rettssikkerhetsgarantiene etter EMK, må være forholdsmessig.

Vurdering av om overtredelsesgebyr skal ilegges

NOKUT har foretatt en konkret helhetsvurdering av forholdene i saken og fagskolens anførsler.

I formildende retning har vi lagt vekt på at dere opplyser å ha iverksatt tiltak for å forhindre tilsvarende lovbrudd i fremtiden, og vi vurderer derfor at det er lav fare for gjentakelse. Videre legger vi vekt på at dere oppgir å ha iverksatt tiltak for å reversere konsernbidragene slik at fagskolens egenkapital styrkes tilsvarende. For øvrig merker vi oss at det oppgis at de aktuelle konsernbidragene ikke har hatt negativ konsekvens for studentene eller utdanningskvaliteten, men at illeggelse av et overtredelsesgebyr vil kunne få negativ innvirkning på tilbudet til studentene.

NOKUT har imidlertid lagt avgjørende vekt på at de utdelte beløpene (1 311 896 kroner i 2024, 532 929 kroner i 2023 og 2 074 173 kroner i 2022) er av betydelig størrelse, og har resultert i særdeles lav egenkapitalgrad. Utdelingene har blitt gjort over flere år og det legges vekt på at fagskolens øverste organ, i tråd med fagskoleloven § 9 bokstav f forventes å ha kjennskap til og innrette seg etter fagskolelovens bestemmelser. I dette tilfellet kunne regelbruddet enkelt ha vært forhindret, dersom styret hadde fulgt sin plikt til å sørge for internkontroll.

Etter en helhetsvurdering har vi kommet til at et vedtak om illeggelse av gebyr i denne saken er forholdsmessig, da utdelingene utgjorde et brudd på en sentral bestemmelse i fagskoleloven og utbetalingene var av betydelig størrelse.

Vurdering av størrelsen av overtredelsesgebyret

Overtredelsesgebyret skal som nevnt fastsettes i hvert enkelt tilfelle, men kan ikke overstige 1 500 000 kroner, jf. forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler – krav til regnskap mv. § 10. Størrelsen på gebyret kan ta hensyn til blant annet overtredelsens art, omfang, virkning for studentene, om overtredelsen utelukkende skyldes forhold utenfor foretakets kontroll samt foretakets økonomiske evne.

Utmåling av gebyret skal være proporsjonal med overtredelsen, jf. Prop. 47 L (2017-2018) s. 107. Kunnskapsdepartementet har uttalt at når det gjelder brudd på offentligrettslig regulering av næringsvirksomhet, kan det tenkes ilagt også større overtredelsesgebyrer for alvorlige overtredelser, jf. Prop. 62 L (2015-2016) pkt. 13.2.4. Dersom et overtredelsesgebyr skal ha den tiltenkte virkning må beløpet være så stort at det er egnet til å virke preventivt. Samtidig må gebyret ikke være uforholdsmessig stort. Det er stor forskjell i ressurser hos virksomheter i den private høyskole- og fagskolesektoren.

De momentene som inngikk i vurderingen av om gebyr skal ilegges, er også av betydning for fastsettelsen av gebyrets størrelse, jf. fvl. § 46.

NOKUT har foretatt en konkret helhetsvurdering av omstendighetene i saken. På den ene side har vi vektlagt at overtredelsene ikke legges til grunn å ha skjedd med forsett ut ifra at disposisjonene anføres å ville vært gjort annerledes ved kjennskap til regelen om utdelingsbegrensning. Dessuten oppgis det å være iverksatt tiltak for å forhindre tilsvarende lovbrudd i fremtiden, og vi vurderer derfor at det er lav fare for gjentakelse for fagskolen. Videre vektlegges det at det oppgis å være iverksatt tiltak for å tilbakeføre de aktuelle konsernbidragene. I utmålingen av overtredelsesgebyret hensyntas også at studenttilbudet kan bli skadelidende.

Vi vurderer imidlertid at lovbruddets alvorlighetsgrad og beløpenes størrelse, sett i forhold til den lave egenkapitalgraden utdelingene resulterte i, taler for at overtredelsesgebyret i utgangspunktet bør være av en vesentlig karakter. Utdelingene utgjorde et klart brudd på en sentral bestemmelse i fagskoleloven og kunne

med enkelthet vært unngått dersom styret hadde fulgt sine plikter etter fagskoleloven § 9 bokstav f. At lovbruddene fant sted tre år på rad (gjentakende lovbrudd) får også betydning. Videre har vi vurdert fagskolens økonomiske situasjon per 31.desember 2024, og kommet til at overtredelsesgebyret ikke vil utgjøre fare for videre drift.

På bakgrunn av det ovennevnte fastsettes overtredelsesgebyret på 210 000 kroner. Vi vurderer at dette reflekterer lovbruddet og ivaretar hensynet til en allmennpreventiv effekt.

Konklusjon

Fagskolen BHA AS ilegges med hjemmel i fagskoleloven 37, jf. fagskoleloven § 29 femte ledd, et overtredelsesgebyr på 210 000 kroner.

Klageadgang

Dere har rett til å gjøre dere kjent med sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§18 til 19. NOKUTs vedtak kan påklages i henhold til forvaltningsloven. Klagen sendes til NOKUT på postmottak@nokut.no og merkes med saksnummer 25/01103.

Klagefristen er tre uker fra vedtaket er kommet frem til parten jf. forvaltningsloven § 29. Kunnskapsdepartementet er klageinstans for NOKUTs vedtak.

Med hilsen

Kristin Vinje
administrerende direktør

Kristin Jung Berg
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til: FAGSKOLEN BHA AS v/Linn Himberg-Larsen